

Innst. S. nr. 102

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument nr. 8:107 (2005-2006)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth, Olemic Thommessen, May-Helen Molvær Grimstad og Trine Skei Grande om å bedre vilkårene og rammebetingelsene for frivillig sektor

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne viser til at de frivillige organisasjonene utgjør en viktig del av samfunnet vårt. Tall fra 2002 viste at frivillig arbeid sto for 115 000 årsverk. Det var sysselsatt 66 000 årsverk i sektoren, og den hadde en omsetning nær 40 mrd. kroner, eller 3,7 pst. av bruttonasjonalproduktet (BNP).

Det vises videre til at flere av våre offentlige velferdsordninger har sin opprinnelse i det frivillige arbeidet. Forslagsstillerne ønsker seg en samfunnsutvikling som innebærer at det tas vare på og videreutvikler det arbeidet som gjennom generasjoner er båret frem av idealisme. Det innebærer at det offentlige må samarbeide mer med frivillige aktører.

Forslagsstillerne vil be Stortinget anmode Regjeringen om en egen stortingsmelding om frivillig sektor hvor målet er å bedre rammebetingelsene. Den bør ta for seg formålene med frivillig sektor, både for samfunnet og enkeltmennesket. Det bør være et politisk mål å sørge for at rammevilkår for alt frivillig arbeid sikrer vekst og uavhengighet. Stortingsmeldingen bør problematisere på hvilken måte og i hvilken grad offentlig virksomhet virker begrensende på frivillig sektor.

Frivillig sektor er i hurtig forandring og møter stadig nye utfordringer. Frivillig sektor er et sammensatt felt og er krevende å forholde seg til. For å få oversikt over de nye utfordringene man står overfor, ønskes en bred gjennomgang der alle relevante sider er belyst.

Forslagsstillerne ønsker at meldingen tar for seg flere forhold, herunder blant annet

- tilgang til frie midler
- gjennomgang av inntektsmulighetene
- regelverket rundt merverdiavgift
- beløpsgrensene for arbeidsgiveravgiftsfritak for lønnet arbeid for veldedig eller allmenntilgjort institusjon eller organisasjon
- skattefritak på gaver til frivillige formål
- rapporterings- og registreringsplikter
- tildelingsvilkår og tildelingsprosedyrer ved tildeling av offentlige midler med fokus på forholdet mellom driftsstøtte og prosjektbaserte støtteordninger
- krav om særskilt kompetanse for å kunne tilby/utføre oppdrag, drive vedlikehold, servering osv.
- krav til lokaliteters standard
- hvordan organisasjonenes mulighet for å markedsføre seg og nå ut til potensielle givere kan bedres
- trygdemottakeres mulighet til ulønnet deltakelse i organisasjonslivet
- mulighetene for å gjøre deltakelse i frivillig arbeid kompetansegivende og kvalifiserende for arbeidsliv og utdanning
- frivillig sektors muligheter til å utføre oppgaver innen helse- og omsorgssektoren.

Stortingsmeldingen bør inneha et mer overordnet blick på sektoren og redegjøre for frivillighetens økonomiske og politiske uavhengighet og dens samfunnsmessige verdi. Det må vurderes om en nå får en økt profesjonalisering av frivillig sektor og om dette er et gode eller om dette har negative konsekvenser som ikke er ønskelige. Videre er det behov for en kartlegging av folks endrede holdninger til det frivillige organisasjonsliv.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om frivillig sektor med forslag om tiltak for å bedre sektorens rammevilkår."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Knut Werner Hansen, Britt Hildeng og Espen Johnsen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, lederen May-Helen Molvær Grimstad, fra Senterpartiet, Magnhild Eia, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til de ulike partifraksjonenes merknader i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 39 (2007-2008).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at forslaget ble fremmet 16. juni 2006. Forslaget var ikke behandlet da komiteens flertall, bestående av regjeringspartiene, stemte for en utsettelse av saken i påvente av den varslede frivillighetsmeldingen. St.meld. nr. 39 (2007-2008) Frivillighet for alle ble fremmet 10. august i 2007, over ett år etter fremleggelsen av representantforslaget. Våren 2007 behandlet komiteen to lovforslag knyttet til frivillig sektor, lov om frivillighetsregister og lov om registrering av innsamlingsaksjoner. Komiteens mindretall, bestående av opposisjonspartiene, fremmet ønske om å sende lovforslagene tilbake til Regjeringen slik at disse skulle inngå i Regjeringens helhetlige gjennomgang av sektoren under arbeidet med den varslede frivillighetsmeldingen. Mindretallets forslag om å sende lovproposisjonene tilbake ble nedstemt av regjeringspartiene og lovforslagene ble vedtatt.

Disse medlemmer finner ikke at Regjeringen har behandlet frivillighetsområdet og frivillighetens rammevilkår på en helhetlig og god måte. Frivillighetsmeldingen som foreligger, har ikke tatt opp alle de problemstillinger som representantforslaget omhandler og som forslagsstillerne mener burde ligge til grunn for meldingen. Særlig kan det trekkes frem at momskompensasjonsordninger ikke behandles i den fremlagte melding. Det er også kritikkverdige at det vedtas lover som i stor grad berører frivillig sektor, uten at disse sees i sammenheng med øvrige rammevilkår.

Disse medlemmer viser til at det i representantforslaget er listet opp en rekke forhold det var viktig å få behandlet i frivillighetsmeldingen, samt at det er lagt til grunn noen overordnede premisser for de vurderinger som burde gjøres i frivillighetsmeldingen, herunder å se på sektoren som en del av sivilsamfunnet og hvor-

dan sektorens frihet kan begrenses av offentlig finansiering og politiske føringer.

Disse medlemmer vil særlig trekke frem at rammevilkårene for sektoren må innrettes på en måte som sikrer vekst og autonomi. Forslagsstillerne understreker behovet for en drøftelse av sektorens uavhengige stilling i forhold til politiske føringer og offentlig finansiering.

Disse medlemmer konstaterer at flere av de problemstillinger og innfallsvinkler i herværende forslag ikke er behandlet i forelagte St.meld. nr. 39 (2007-2008).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen allerede i regjeringserklæringen i 2005 uttalte at den ville ha en ny og helhetlig frivillighetspolitikk, etter at regjeringen Bondevik II ikke hadde lagt fram noen melding i løpet av de fire årene den styrte. Flertallet viser til at denne er fremlagt gjennom St.meld. nr. 39 (2006-2007) Frivillighet for alle.

Flertallet viser til den fremlagte frivillighetsmeldingen og mener denne meldingen gir en helhetlig og grundig gjennomgang av frivillig virksomhet i Norge og på denne måten setter betydningen av frivillig virksomhet inn i et samfunnsperspektiv. Meldingen understreker både den historiske betydningen av frivillig sektor og hvilken betydning frivillig virksomhet fortsatt spiller i utviklingen av det sivile samfunn.

Flertallet mener denne meldingen gir et godt tilsvarende på behovet for en ny og helhetlig frivillighetspolitikk. Flertallet mener videre at frivillighetsmeldingen er et viktig bidrag i å synliggjøre omfanget av det arbeidet som utføres i sektoren, og gir således anerkjennelse til en samlet frivillig virksomhet som en viktig samfunnssektor.

Flertallet viser for øvrig til Innst. O. nr. 93 (2006-2007) Om frivillighetsregister og Innst. O. nr. 69 (2006-2007) Om registrering av innsamlinger.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:107 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth, Olemic Thommessen, May-Helen Molvær Grimstad og Trine Skei Grande om å bedre vilkårene og rammebetingelsene for frivillig sektor - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 11. desember 2007

May-Helen Molvær Grimstad
leder

Magnhild Eia
ordfører